

ÎN TRECEREA ANILOR

doi.org/10.24193/SUBBiur.70(2025).4.19-24¹ · publicat la: 20 iulie 2026

Studia Universitatis Babeş-Bolyai Iurisprudentia îşi poate număra şi serba anii de redacţie prin raportare la mai multe momente importante pentru învăţământul şi cercetarea universitară la Cluj.

Marcăm 50 de ani (1975-2025) de acribie editorială sub denumirea curentă: „Studia Universitatis Babeş-Bolyai Iurisprudentia”¹.

Numărul 4/2025 încheie simbolic şi cifra de 70 de ani/volume prin raportare la anul 1956 – anul primului volum al buletinului comun al celor două universităţi clujene: cea românească şi cea maghiară, buletin ce a devenit, ulterior, revista Studia.

1 Denumirea a fluctuat între 1956 şi 1975.

În 1956 „Buletinul universităţilor «V. Babeş» şi «Bolyai»” publică *Seria ştiinţe sociale*, ce conţinea şi secţiunea dedicată dreptului.

În 1957 se publică *Seria ştiinţele naturii* – lipsită prin natura sa de texte despre drept.

În 1958 revista se tipăreşte sub titlul de „Studia Universitatum Victor Babeş et Bolyai”. Nr. 2 Series III Fasciculus 2: *Iurisprudentia* marchează reparaţiia textelor juridice.

În 1959 denumirea e din nou schimbată în „Studia Universitatis Babeş-Bolyai” pentru a marca contopirea celor două universităţi. Series III Fasciculus 2: *Iurisprudentia* rămâne arondat dreptului până în 1961.

În 1961 revista publică Series III Fasciculus 2: *Oeconomica et Iurisprudentia*. Din 1962, „Studia Universitatis Babeş-Bolyai series Iurisprudentia” îşi menţine denumirea până în 1975 când devine „Studia Universitatis Babeş-Bolyai Iurisprudentia”.

Totodată, putem calcula, raportat la anul 2025, 86 de ani de la apariția primului număr al „Analelor Facultății de Drept de la Cluj” (1939)², revistă românească care, deși supraviețuiește în perioada retragerii Universității „Regele Ferdinand I” și a Facultății sale de Drept la Sibiu (1940-1945)³, își va întrerupe apariția după fasciculele publicate în 1943. Probabil din motive de ordin financiar, pe fondul războiului, al mișcărilor politice și al complicatei reîntoarceri de la Sibiu⁴. După revenirea

- 2 Un „Cuvânt înainte” anonim deschidea paginile revistei. Dintre frumoasele gânduri: „Facultatea de Drept a Universității din Cluj consideră ca una dintre cele mai mari datorii ale sale de a participa activ la împlinirea importantelor sarcini ale timpului. Printre mijloacele pe care le privește ca fiind cele mai oportune și de mai mare eficacitate, ea socotește, publicația prezentelor «Anale».” v. ([ANON.], Cuvânt înainte, în: *Analele Facultății de Drept din Cluj*, Cartea Râmânească, Cluj, tom. I, fasc. 1-19, pp. III-IV, p. IV, online: Biblioteca Digitală BCU Cluj [distrib.], <http://dspace.bcucluj.ro/handle/123456789/165434>⁷). (Pentru climatul în care apare revista: Alexandru-Bogdan BUD, Florin STRETEANU, *Evoluția Catedrelor Facultății de Drept în perioada 1919-1939* [în continuare: *Evoluția catedrelor Facultății de Drept*], în: *Înființarea și consolidarea universității românești din Cluj între anii 1919-1939 Facultatea de Drept, Universitatea din Cluj în perioada interbelică*, Florin STRETEANU, Valentin ȘERDAN-ORGA [coord.], Ioan-Aurel POP, Simion SIMON, Ioan BOLOVAN [ed.], Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2019, pp. 135-190, p. 168).
- 3 Despre mutarea de la Cluj a Universității: Mihai Teodor NICOARĂ, Universitatea „Regele Ferdinand I” în refugiu (1940-1945). Soluții ale ieșirii din criza universitară, în: *Caiete de Antropologie Istorică*, (2009), nr. 15, pp. 181-191, online: CEEOL [distrib.], <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=851778>⁸.
- 4 Tipărirea revistei presupunea un cost ridicat: Președintele Consiliului de Miniștri, Mihai ANTONESCU, donase universității, în urma vizitei sale la Sibiu din 31 mai [1942?], suma de 3.000.000 LEI pentru susținerea publicării activității științifice [v. (HAȚEGANU, IULIU, *Cap. II. Un an de muncă în serviciul neamului. Dare de seamă asupra anului 1941/42*, în: *Anuarul Universității Regele Ferdinand I Cluj-Sibiu în al doilea an de refugiu 1941-1942*, Tipografia „Cartea românească din Cluj”, Sibiu, 1943, pp. 26-53, p. 47)], din care suma de 120.000 LEI revenea pentru sprijinul publicării efortului colectiv de la *Analele Facultății de Drept*, impulsionat de redactorul său, Aurelian IONAȘCU v. (CONSILIUL (COMISIA), *Cap. XVI. Oficiul de editură/Bilanțul fondurilor*, în:

facultății la Cluj, în vara anului 1945⁵, reapariția sa a devenit, cel mai probabil, incompatibilă cu noile tulburări și orientări politico-ideologice ocazionate de venirea la putere a partidului comunist⁶.

Această primă revistă reprezintă, prin aspirațiile de cercetare a corpului profesoral de atunci și prin majoritatea textelor de înaltă ținută publicate în puținii ani de existență, liantul peste ani și generații al spiritului de cercetare pe care dorim să îl menținem viu și liber de orice ideologie politică.

În perioada regimului comunist, formarea unei noi redacții și decizia de a publica un *buletin* al celor două universități din Cluj

Anuarul Universității Regele Ferdinand I Cluj-Sibiu în al doilea an de refugiu 1941-1942, Tipografia „Cartea românească din Cluj”, Sibiu, 1943, pp. 385-388, p. 386). Ca termen de comparație avem leafa acordată lunar unui preparator sau personal de serviciu, în același an, de doar 4.000 LEI v. (HAȚEGANU, IULIU, *Cap. II. Un an de muncă în serviciul neamului. Dare de seamă asupra anului 1941/42*, p. 46).

- 5 Despre revenirea universității: Mihai Teodor NICOARĂ, Dificultățile revenirii la Cluj a Universității „Regele Ferdinand I” (1944-1945), în: *Caiete de Antropologie Istorică*, (2010), nr. 16, pp. 193-201, online: CEEOL [distrib.], <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=851982>.
- 6 Subiectul necesită o cercetare distinctă, acum putem doar specula raportat la epurările din administrație ce au determinat același curent și în universități: Dănuț DOBOȘ, *Universitatea captivă*, vol. II, [Universitatea din București și Universitatea din Cluj între anii 1945 și 1964], Vasiliana 98, Iași, 2019; Mihai Teodor NICOARĂ, Defascizarea Universității „Regele Ferdinand I” din Cluj (1944-1946): Epurările și comprimările corpului didactic, în: *Analele Universității din București. Seria Științe Politice*, 77-98, (2009), nr. 11, pp. 193-201, online: CEEOL [distrib.], <https://journals.unibuc.ro/index.php/aub-sp/ro/article/view/2304>; precum și Mihai Teodor NICOARĂ, *Universitatea „Regele Ferdinand I” din Cluj între două dictaturi: 1940-1947* [în continuare: *Universitatea „Regele Ferdinand I” din Cluj între două dictaturi*], Accent, Cluj-Napoca, 2011 care tratează întregul proces. Despre căderea în dizgrație a profesorului Eugeniu SPERANȚIA, autor a trei materiale în paginile revistei: Minodora-Maria CIOBAN SOMEȘANU, Crișan MIRCIOIU, Achim MIHU, *Epurări în Universitatea clujeană: 1944-1958* [în continuare: *Epurări în Universitatea clujeană*], Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2010.

determină apariția primei publicații comune în anul 1956. Primul volum reda și textele profesorilor de la cele două facultăți de drept⁷ ce se întindeau pe 138 de pagini – aproximativ 41% din întreaga publicație a aceluia an⁸.

Cu gândul la orele de muncă ale actualilor și foștilor colegi de redacție am luat decizia să realizăm pentru revistă nu doar o reșapare grafică a copertii care să îi pună în valoare tradiția, seriozitatea textelor și spiritul euristic al cercetărilor publicate, ci și machetarea și punerea în pagină a textului cuprins între coperti. O nouă prezentare, sub un design tipografic unitar, ar trebui să lege toate formatele, să o facă ușor de citit, îndrăgită și cunoscută în rândul cititorilor textelor de drept.

În speranța că am reușit să îi redăm echilibrul grafic și să creăm – din interacțiunea cu paginile sale – o punte între autori și cititori, am adunat justificările regulilor tipografice și de punctuație adoptate, precum și o scurtă prezentare a noilor inovații editoriale, în studiul de la finalul acestui număr.

TOLLE, LEGE, FRUERE!

Dorin JOREA*
Redactor-coordonator

7 În viziunea lui Aurelian IONAȘCU, reunirea celor două facultăți: o „consfințire de drept a unei situații de fapt preexistente” (Aurelian IONAȘCU, Vladimir HANGA, *Jumătate de secol de învățământ juridic universitar clujean (1919-1969)*, în: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai series Iurisprudentia*, (1970), vol. XV, pp. 21-35, p. 29).

8 Semnau de la Universitatea „V. Babeș”: Aurelian IONAȘCU, Virgil I. CÎMPEANU și Vladimir HANGA (Catedra de drept civil) și Marțian NICIU (Catedra de teoria statului și dreptului), și de la Universitatea „Bolyai”: György FEKETE (Catedra de drept civil), P. Endre SZABÓ și Ladislau MÓCSY (Catedra de drept penal) și Lajos TAKÁCS (Catedra de drept de stat).

* Toate drepturile de autor asupra operei rămân autorului Dorin JOREA, care o pune la dispoziția publicului sub licența Creative Commons

BIBLIOGRAFIE

MONOGRAFII

- BUD Alexandru-Bogdan, Florin STRETEANU, *Evoluția Catedrelor Facultății de Drept în perioada 1919-1939*, în: *Înființarea și consolidarea universității românești din Cluj între anii 1919-1939 Facultatea de Drept, Universitatea din Cluj în perioada interbelică*, STRETEANU Florin, Valentin ȘERDAN-ORGA [coord.] POP Ioan-Aurel, Simion SIMON, Ioan BOLOVAN [ed.], Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2019, pp. 135-190.
- CIOBAN SOMEȘANU Minodora-Maria, Crișan MIRCIOIU, Achim MIHU, *Epurări în Universitatea clujeană: 1944-1958*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2010.
- CONSILIUL (COMISIA), *Cap. XVI. Oficiul de editură/Bilanțul fondurilor*, în: *Anuarul Universității Regele Ferdinand I Cluj-Sibiu în al doilea an de refugiu 1941-1942*, Tipografia „Cartea românească din Cluj”, Sibiu, 1943, pp. 385-388.
- DOBOȘ Dănuț, *Universitatea captivă*, vol. II, [Universitatea din București și Universitatea din Cluj între anii 1945 și 1964], Vasiliana 98, Iași, 2019.
- HĂȚEGANU, IULIU, *Cap. II. Un an de muncă în serviciul neamului. Dare de seamă asupra anului 1941/42*, în: *Anuarul Universității Regele Ferdinand I Cluj-Sibiu în al doilea an de refugiu 1941-1942*, Tipografia „Cartea românească din Cluj”, Sibiu, 1943, pp. 26-53.

NICOARĂ Mihai Teodor, *Universitatea „Regele Ferdinand I” din Cluj între două dictaturi: 1940-1947*, Accent, Cluj-Napoca, 2011.

ARTICOLE

[ANON.], Cuvânt înainte, în: *Analele Facultății de Drept din Cluj*, Cartea Râmânească, Cluj, tom. I, fasc. 1-19, pp. III-IV, online: Biblioteca Digitală BCU Cluj [distrib.], <http://dspace.bcucluj.ro/handle/123456789/165434>[↗].

IONAȘCU Aurelian, Vladimir HANGA, Jumătate de secol de învățămînt juridic universitar clujean (1919-1969), în: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai series Iurisprudentia*, (1970), vol. XV, pp. 21-35.

NICOARĂ Mihai Teodor, Dificultățile revenirii la Cluj a Universității „Regele Ferdinand I” (1944-1945), în: *Caiete de Antropologie Istorică*, (2010), nr. 16, pp. 193-201, online: CEEOL [distrib.], <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=851982>[↗].

NICOARĂ Mihai Teodor, Universitatea „Regele Ferdinand I” în refugiu (1940-1945). Soluții ale ieșirii din criza universitară, în: *Caiete de Antropologie Istorică*, (2009), nr. 15, pp. 181-191, online: CEEOL [distrib.], <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=851778>[↗].

NICOARĂ Mihai Teodor, Defascizarea Universității „Regele Ferdinand I” din Cluj (1944-1946): Epurările și comprimările corpului didactic, în: *Analele Universității din București. Seria Științe Politice*, 77-98, (2009), nr. 11, pp. 193-201, online: CEEOL [distrib.], <https://journals.unibuc.ro/index.php/aub-sp/ro/article/view/2304>[↗].